Es constitueix la unió dinàstica de Catalunya i Provença

Autor: Marc Pons
Data de publicació: 09-02-2026

Durant un segle i mig, Catalunya i Provença van estar governades pel Casal de Barcelona.

El 3 de febrer de l'any 1112, fa 914 anys, a Arle (comtat independent de Provença), es casaven Ramon Berenguer III (1082), comte independent de Barcelona, Girona, Osona i Besalú, i Dolça (1095), comtessa-titular independent de Provença, Millau, Carlat i Gavaldà. Amb aquest matrimoni, les cancelleries de Barcelona i d'Ais posaven les bases de la creació d'un gran domini sobre l'arc mediterrani entre els Alps marítims i el Camp de Tarragona. El projecte de Ramon Berenguer III era restaurar el domini del Casal de Barcelona sobre els comtats de Narbona, Carcassona i Besiers (que s'havien perdut amb la mort del seu pare i antecessor, Ramon Berenguer II) i unir territorialment els comtats catalans i provençals per a impedir la sortida de França a la Mediterrània.

Aquell projecte es va negociar com una unió dinàstica. A Ais, Ramon Berenguer només seria el comte-consort i, a Barcelona, Dolça només seria la comtessa-consort. Després de la mort de Dolça (1129) i de Ramon Berenguer III (1131), el primogènit de la parella, Ramon Berenguer, va heretar els comtats catalans i va esdevenir Ramon Berenguer IV de Barcelona. I el cabaler, Berenguer Ramon, va heretar els comtats provençals i va esdevenir Berenguer Ramon I de Provença, A partir d'aquell moment, els dominis independents de Barcelona i de Provença passaven a ser governats per la mateixa nissaga, el Casal de Barcelona, amb l'objectiu posat en una futura unificació política (que s'hauria de materialitzar amb un matrimoni entre cosins germans o entre cosins segons).

Aquesta definitiva unió no es va produir de la forma prevista. Passats trenta-cinc anys de la mort de Ramon Berenguer III, i ja desapareguts els seus dos fills (Ramon Berenguer IV de Barcelona i Berenguer Ramon I de Provença), Alfons I de Barcelona-Aragó (fill del primogènit) va usurpar la seva cosina Dolça II de Provença (filla del cabaler) i va incorporar els dominis provençals a la branca principal del Casal de Barcelona (1167). Ho justificaria esgrimint que Dolça era una nena petita de tan sols dos anys i els seus regents projectaven polítiques favorables a França que posaven en perill l'obra dels avis. El 1184, Alfons I de Barcelona cediria Provença al seu fill segon, nomenat Alfons II de Provença i creador d'una segona branca provençal del Casal de Barcelona que governaria fins al 1267.

Marc Pons

Podeu accedir a l'article original a través del següent enllaç:
https://www.elnacional.cat/ca/efemerides/es-constitueix-unio-dinastica-catalunya-provenca_1546444_102.html